Lietas Nr. C33304614
Lietas arhīva Nr. C-0333-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Alūksnē, 2014.gada 5.septembrī

Alūksnes rajona tiesas

tiesnese A.Strupule

rakstveida procesā izskatīja civillietu ***Studiju un zinātnes administrācijas*** maza apmēra prasībā pret ***/pers. A/*** par naudas piedziņu un

konstatēja

Prasītāja 2014.gada 21.martā cēlusi Rīgas rajona tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju par naudas piedziņu.

2014.gada 25.martā Rīgas rajona tiesā pieņemts lēmums par pieteikuma pieņemšanu un civillietas ierosināšanu.

Pēc Rīgas rajona tiesas ierosinājuma, saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.^{1}panta pirmo daļu, Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja 2014.gada 19.maijā nolēmusi šo lietu nodot izskatīšanai Alūksnes rajona tiesai (lietas 62.lapa).

Prasības pieteikumā norādīts, ka starp pusēm 2000.gada 21.martā noslēgts līgums ar mērķi, lai segtu maksu par atbildētāja studijām augstskolā. Prasītāja atbildētājam izsniegusi studiju kredītu no valsts budžeta līdzekļiem Ls 765,00 apmērā.

Augstskolas 2004.gada 1.oktobra pārskatā "Pārskats par izmaiņām kredītņēmēju sarakstā 2004./2005. akadēmiskajā gadā uz 01.10.2004." tikusi iekļauta informācija, ka 2004.gada 8.jūnijā atbildētājs ir eksmatrikulēts no augstskolas.

Atbildētājs pēc studiju pabeigšanas neizpildījis līguma 4.2.2.apakšpunktā noteikto pienākumu un nekavējoties, bet ne vēlāk kā 10 dienu laikā nepaziņoja prasītājai par studiju pabeigšanu.

Prasītāja atbildētājam nosūtījusi vēstuli, aicinot atbildētāju uzsākt studiju kredīta pamatsummas un procentu atmaksu. Atbildētājs neparakstījis studiju kredīta desmit gadu atmaksas grafiku un studiju kredīta atmaksu neuzsācis līdz ar to izveidojusies parāda summa.

Ņemot vērā, ka atbildētājs neizpildījis Līguma 3.3.1.apakšpunktā noteikto pienākumu - atmaksāt studiju kredīta pamatsummu un procentus desmit gadu laikā, katru gadu atmaksājot vienu desmito daļu no kopējās kredīta pamatsummas un kredīta procentus, prasītāja 2013.gada 4.oktobrī nosūtījusi atbildētājam paziņojumu Nr.I-14/1990/P par līguma laušanu (izbeigšanu), kuru atbildētājs saņēmis 2013.gada 16.oktobrī.

Atbildētājs uz prasītājas daudzkārtējām vēstulēm neesot reaģējis un parāda summu neesot samaksājis, tādēļ prasītāja cēlusi prasību tiesā.

Pirms prasības iesniegšanas tiesā prasītāja samazinājusi 2013.gada 4.oktobra paziņojumā norādīto līgumsodu 10 procentu apmērā no izsniegtās studiju kredīta summas, līdz ar to kopējā parāda summa tikusi samazināta.

Pamatojoties uz Civillikuma 1574., 1587., 1717.pantu, 1720.panta 2.punktu, 1756., 1943.pantu, Civilprocesa likuma 1.pantu un 127.panta pirmo daļu, 1999.gada 9.marta MK noteikumu Nr.86 ,,Studiju kreditēšanas noteikumi" 17., 18., 33.punktu, MK Noteikumu Nr.219 9., 16.punktu, 30.2.apakšpunktu, 33.^{1}, 33.^{3}, 33.^{6} punktu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai 1693,95 EUR, tajā skaitā:

1) parāda summu 1467,17 EUR apmērā, tajā skaitā:

a) kredīta pamatsummu – 1088,50 EUR apmērā,

b) kredīta procentus – 269,82 EUR apmērā,

c) līgumsodu – 108,85 EUR apmērā;

2) tiesas izdevumus 224,78 EUR apmērā, tajā skaitā:

a) valsts nodevu 220,08 EUR apmērā,

b) ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR apmērā.

Prasītāja nav lūgusi lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

2014.gada 25.martā Rīgas rajona tiesa nosūtījusi atbildētājam uz deklarēto dzīvesvietas adresi (Personu datu pārlūks lietas 46., 67.lapa) prasības pieteikumu un paskaidrojuma veidlapu (lietas 60.lapa).

2014.gada 7.maijā sūtījums saņemts atpakaļ Rīgas rajona tiesā (lietas 61.lapa).

Atbildētājs līdz tiesas noteiktajam termiņam – 30 dienu laikā no prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanas dienas, paskaidrojumu tiesā nav iesniedzis. Prasības summas apmēru un aprēķinu nav apstrīdējis, lietas iztiesāšanu tiesas sēdē nav lūdzis.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.[1]panta pirmās daļas 3.punktu, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, izņemot tā devītajā daļā paredzēto gadījumu, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, bet otrā daļa paredz, ka, tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

Tādēļ tiesa uzskata, ka atbildētājs par prasību ir informēts un lietu var izskatīt rakstveida procesā.

2014.gada 4.jūlijā Alūksnes rajona tiesa nosūtījusi pusēm, tajā skaitā atbildētājam uz deklarēto dzīvesvietas adresi, tiesas paziņojumu par to, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā un sprieduma norakstu varēs saņemt no 2014.gada 4.septembra (tiesas paziņojums 68.lapā).

Pārbaudījusi rakstveida pierādījumus lietā, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota.

No lietas 20.-23.lapā esošā 21.03.2000. studiju kredīta līguma Nr.02327 (turpmāk – Līgums) kopijas izriet, ka prasītāja piešķīrusi atbildētājam kredītu studiju maksas segšanai Ls 490,00 gadā.

2000.gada 29.martā, 2000.gada 14.novembrī, 2001.gada 3.aprīlī prasītāja Rīgas tehniskajai universitātei pārskaitījusi studiju kredītu mācību maksas segšanai no valsts budžeta līdzekļiem, tajā skaitā atbildētāja mācību maksa segšanai 1999./2000.akadēmiskā gada 2.semestrī un 2000/2001.akadēmiskā gada 1. un 2. semestrī (maksājumu dokumenti lietas 24., 26., 28.lapā izraksti no piešķirto kredītu saraksta lietas 25., 27., 29.lapā).

No minētā izriet, ka starp pusēm ir noticis civiltiesisks darījums Civillikuma 1403.panta izpratnē.

Civillikuma 1587.pants paredz, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus

No lietas 30.lapā esošā izraksta no 2004.gada 1.oktobra pārskata "Pārskats par izmaiņām kredītņēmēju sarakstā 2004./2005. akadēmiskajā gadā uz 01.10.2004." redzams, ka atbildētājs 2004.gada 8.jūnijā ir beidzis studijas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2001.gada 29.maija noteikumu Nr.219 "Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts no valsts budžeta līdzekļiem" (turpmāk - MK Noteikumi Nr.219) 30.2.apakšpunktā noteikts, ka kredīts jāsāk atmaksāt ar divpadsmito mēnesi pēc studiju pabeigšanas, un 33.1 punktā noteikts, ka pilns norēķins jāveic ne vēlāk kā desmit gadu laikā no kredīta pamatsummas un kredīta procentu atmaksas uzsākšanas brīža.

Tiesa secina, ka atbildētājam kredīta pamatsummas atmaksa bija jāuzsāk 2005.gada 9.maijā un pilns norēķins jāveic līdz 2015.gada 10.maijam.

2004.gada 11.novembrī prasītāja atbildētājam nosūtījusi vēstuli Nr.1-14/9365 ,,Par studiju kredīta atmaksām", pielikumā pievienojot studiju kredīta pamatsummas un kredīta procentu desmit gadu atmaksas grafiku divos eksemplāros, aicinot atbildētāju parakstīt vienu atmaksas grafika eksemplāru, iesniegt to prasītājai un uzsākt studiju kredīta pamatsummas un procentu atmaksu (vēstules kopija lietas 31.lapā).

Lietas 32.-43.lapā atrodas prasītājas laika periodā no 2006.gada 30.marta līdz 2013.gada 22.martam atbildētājam nosūtītās vēstules ar informāciju par atbildētāja kredīta saistībām un pasta apliecinājumu kopijas par vēstuļu nosūtīšanu.

Prasītāja 2013.gada 4.oktobrī nosūtījusi atbildētājam paziņojumu Nr.I-14/1990/P "Paziņojums par līguma laušanu (izbeigšanu)", kuru atbildētājs saņēmis 2013.gada 16.oktobrī (paraksts uz paziņojuma par iekšzemes un starptautiska sūtījuma saņemšanu - kopija lietas 35.lapā, vēstules kopija lietas 44.lapā).

Lietas 47.-55.lapā atrodas prasītājas sastādītā studiju kredīta atmaksas grafika kopija.

No lietas materiāliem izriet, ka atbildētājs studiju kredītu nav atmaksājis.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas norādīto atbildētāja parāda summas apmēru, kā arī nav pamata apšaubīt parāda esamību, jo saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka pamatparāda summa Ls 765,00 (1088,560 EUR) piedzenama no atbildētāja prasītājas labā tiesas ceļā.

Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu - pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Saskaņā ar Līguma 3.2.1.apakšpunktu, MK noteikumu Nr.219 16.punktu atbildētājam noteikts pienākums maksāt kredīta procentus ar 5% gada likmi.

Prasītāja aprēķinājusi procentus katru mēnesi no faktiskā kredīta pamatsummas atlikuma, sākot ar divpadsmito mēnesi pēc studiju pabeigšanas, piemērojot piecu procentu likmi gadā un pieņemot, ka gadā ir 360 dienas. Nolīgto kredīta procentu parāda summu Ls 189,63 (269,82 EUR) prasītāja ir aprēķinājusi no 2005.gada 9.maija līdz 2013.gada 30.septembrim.

Tiesa secina, ka atbildētājs parādu nav samaksājis, tādēļ procenti par aizdevuma lietošanu piedzenami tiesas ceļā.

Civillikuma 3.pants noteic, ka katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma saistību tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 19.pants paredz, ka ceturtās daļas trešās nodaļas otrās apakšnodaļas IV iedaļa „Nokavējums līgumiem par preces piegādi, pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu" stājas spēkā 2013.gada 1.jūlijā. Civillikuma ceturtās daļas trešās nodaļas otrās apakšnodaļas IV iedaļas „Nokavējums līgumiem par preces piegādi, pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu" noteikumi nav piemērojami līgumiem, kas noslēgti līdz 2013.gada 1.jūlijam, un līgumiem, kas noslēgti iepirkuma vai koncesijas procedūras rezultātā, ja tā izsludināta līdz 2013.gada 1.jūlijam. Līdzēji var vienoties par Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 16.februāra direktīvas 2011/7/ES par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos nacionālajā tiesību sistēmā prasību piemērošanu līgumiem par preces piegādi, pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu no 2013.gada 16.marta.

Tādēļ tiesa atzīst ka pušu attiecības par līgumsoda piedziņu izspriežamas saskaņā ar Civillikuma attiecīgajiem pantiem, kas bija spēkā līdz 2014.gada 1.janvārim.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014.gada 1.janvārim) – līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Civillikuma 1720.panta 1.punktā uzsvērts, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar Līguma 6.1.1.apakšpunktu un MK Noteikumu Nr.219 33.3 punktu, 33.6 punktu līgumsods paredzēts 0,1 % apmērā no nokavētā maksājuma summas par katra maksājuma katru nokavējuma dienu.

Prasītāja līgumsods ir aprēķinājusi par periodu no 2005.gada 11.jūnija līdz 2007.gada 22.februārim, kad tas sasniedzis 10 procentu apmēru no izsniegtās studiju kredīta summas.

Prasītāja uzskatījusi, ka studiju kredīta lietā piemērotā līgumsoda summas apmērs, kas kopumā nepārsniedz 10 procentus no izsniegtās studiju kredīta summas, ir samērīgs un atbilst Civillikuma 1.panta noteiktajam labas ticības principam.

Tiesa atzīst, ka tā kā atbildētājs ir kavējis ar līgumu uzņemtās saistības un atbildētājam Civillikuma 1716.panta izpratnē ir pienākums maksāt līgumsodu, bet līgumsods nosakāms saprātīgās robežās. Prasītājas pieprasīto līgumsodu tiesa atzīst par saprātīgu un uzskata, ka tas Ls 76,50 (108,85 EUR) apmērā piedzenams no atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu, apmierinot prasību, no atbildētāja par labu prasītājai piespriežami tās samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram [..].

Līdz ar to no atbildētāja prasītājas labā piedzenami tiesas izdevumi 224,78 EUR, tajā skaitā: valsts nodeva 220,08 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR (maksājumu dokumenti lietas 11., 12.lapā, ar lietas izskatīšanu saistītie faktiskie izdevumi lietas 2.lapā).

Tā kā faktiskie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi šajā lietā ir 6,58 EUR (lietas 2.lapa), tad šo izdevumu starpība 1,88 EUR piedzenama no atbildētāja valsts labā.

Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likuma 4.panta otro daļu pēc 2014.gada 1.janvāra piedzītās summas konvertējamas uz *euro.*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1}pantamir nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 41., 97., 193., 204.^{1}, 250.^{25}, 250.^{27}pantu, tiesa

nosprieda

Pilnīgi apmierināt Studiju un zinātnes administrācijas maza apmēra prasību pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Piedzīt no ***/pers. A/*** (personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvietas adrese: /adrese A/) par labu ***Studiju un zinātnes administrācijai*** (reģistrācijas Nr.90000737795, juridiskā adrese: Merķeļa iela 11-531, Rīga LV-1050) pamatparādu 1088,50 EUR

(viens tūkstotis astoņdesmit astoņus *euro* un 50 centus), nolīgtos procentus 269,82 EUR (divi simti sešdesmit deviņus *euro* un 82 centus) par periodu no 2005.gada 9.maija līdz 2013.gada 30.septembrim un līgumsodu 108,85 EUR (viens simts astoņus *euro* un 85 centus) par periodu no 2005.gada 11.jūnija līdz 2007.gada 22.februārim, kopā 1467,17 EUR (viens tūkstotis četri simti sešdesmit septiņus *euro* un 17 centus) un tiesas izdevumus 224,78 EUR (viens simts trīsdesmit *euro* un 48 centus), pavisam kopā 1691,95 (viens tūkstotis seši simti deviņdesmit vienu *euro* un 95 centus).

Piedzīt no ***/pers. A/*** (personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvietas adrese: /adrese A/) ***valsts labā*** ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,88 EUR (vienu *euro* un 88 centus).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: saņēmējs: Tiesu administrācija: Mūkusalas iela 41b, Rīga; NMR 90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22; konta Nr.LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķis – (kods 21499) ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, civillietas Nr.C33304614.

Spriedumu 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas -2014.gada 5.septembra var pārsūdzēt Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Alūksnes rajona tiesā.

Noteikt ***/pers. A/*** sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu laiku pēc sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesnese A.Strupule